

Educatie voor
Vrouwen met
Ambitie

Voor jezelf?
Vrijwilligershandleiding

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Les 1 Welkom! - voorbereiding	6
Les 1 Welkom!	6
Les 2 Wat is mijn droom? - voorbereiding	6
Les 2 Wat is mijn droom?	6
Les 3 Kwaliteiten - voorbereiding	6
Les 3 Kwaliteiten	6
Les 4 Vaardigheden - voorbereiding	6
Les 4 Vaardigheden.....	6
Les 5 Diensten en producten - voorbereiding	6
Les 5 Diensten en producten	6
Les 6 Vaardig ondernemen - voorbereiding	6
Les 6 Vaardig ondernemen.....	6
Les 7 Jouw netwerk - voorbereiding	6
Les 7 Jouw netwerk.....	6
Les 8 Ondernemen en geld - voorbereiding	6
Les 8 Ondernemen en geld	6
Les 9 Een plan is een goed begin - voorbereiding	6
Les 9 Een plan is een goed begin	6
Les 10 Klantencontact - voorbereiding	6
Les 10 Klantencontact	6
Les 11 De volgende stap... - voorbereiding	6
Les 11 De volgende stap...	6

Inleiding

In het kort

Voor jezelf? is voor EVA vrouwen die de wens hebben een eigen bedrijfje te starten. Door het volgen van de lessen in gemakkelijke taal krijgen zij informatie over wat er komt kijken bij het opzetten van een bedrijfje. Zij krijgen inzicht of zij de nodige basisvaardigheden beheersen om eventueel voor zichzelf aan de slag te kunnen gaan. Zij hebben zich een beeld gevormd van wat hun wensbedrijfje kan zijn en ze worden aan het denken gezet over hoe reëel deze wens is. Vrouwen worden in hun kracht gezet (empowered). Zo kunnen zij een weloverwogen keuze maken: wil en kan ik voor mezelf beginnen? Door de lessen worden zij gemotiveerd hun basisvaardigheden te verbeteren.

Het doel van de lessen is niet om de vrouwen voor te bereiden op het opzetten van een bedrijfje. Er wordt niet gewerkt aan het vergroten van de basisvaardigheden of ondernemersvaardigheden.

Het taalniveau van de lessen ligt rond niveau 1F. Een anderstalige moet minimaal niveau A2 spreekvaardigheid beheersen om deel te kunnen nemen aan Voor jezelf?. Als anderstaligen (eerst) hun spreek- en/of luistervaardigheid willen oefenen, kijk dan voor de juiste scholing in de buurt: www.taalzoeker.nl of informeer bij een Taalhuis of Taalpunt in hun buurt.

EVA project

Voor jezelf? is speciaal ontwikkeld voor de doelgroep van het project Educatie voor Vrouwen met Ambitie* (EVA). Deze vrouwen met ambitie zijn laaggeletterde Nederlandssprekende vrouwen (18 – 55 jaar) die aan de slag willen met betaald werk, vrijwilligerswerk of een opleiding en die hierbij ondersteuning kunnen gebruiken. Ook op het gebied van het verbeteren van hun basisvaardigheden.

Uit het EVA project is naar voren dat veel vrouwen de droom hebben om als ondernemer aan de slag te gaan. Om deze vrouwen inzicht te geven in het al dan niet realistisch zijn van hun droom en wat er bij komt kijken om deze waar te maken is Voor jezelf? gemaakt. EVA maakt onderdeel uit van Taal voor het Leven. Meer informatie vind je op: www.taalvoorhetleven.nl

* Ambitie is een breed begrip en betekent voor iedereen iets anders. Het gaat er in dit geval om dat de vrouwen de wens hebben om aan de slag te gaan maar hier nog ondersteuning bij kunnen gebruiken.

Overzicht materiaal Voor jezelf?

Het lesmateriaal bestaat uit:

- Een lesmap voor de deelnemers en vrijwilliger (losbladig)
- Een gids voor de vrijwilliger
- Voorbeelden moodboards
- Het 'In je kracht' kaartspel
- Certificaten voor de deelnemers

Aanvullend materiaal:

- Informatie van taalaanbieders in de omgeving (vraag hiernaar bij je begeleider/organisatie).
- Het platform EVA en ik: www.evaenik.nl. Op deze website van EVA staat digitaal materiaal. In de lessen wordt dit soms gebruikt. (zie bijvoorbeeld Les 1, opdracht 5)

Uitgangspunten

1. Taal is een middel

In de lessen staan woorden die te maken hebben met het opzetten of hebben van een bedrijf. Deze worden besproken. In de lessen wordt niet bewust gewerkt aan het verhogen van het taalniveau of andere basisvaardigheden. Daar is ander materiaal voor zoals de Succes! boekjes. Door het volgen van de lessen kan de deelnemer tot de conclusie komen dat zij niet over voldoende taal-, reken-, of digitale vaardigheden beschikt om daadwerkelijk een eigen bedrijfje te starten. Dan is het zaak de deelnemer voldoende te stimuleren en informeren zodat zij de stap maakt om (eerst) aan basisvaardigheden te gaan werken.

2. Inhoud staat centraal

De lessen zijn bedoeld om vrouwen te helpen bij het nadenken over hun droom voor het opzetten van een eigen bedrijfje. Ze krijgen informatie over wat daar allemaal bij komt kijken. Ze onderzoeken of zij de nodige kwaliteiten en (basis)vaardigheden beheersen en of de wens om voor henzelf te beginnen reëel is.

3. Eigen inbreng is belangrijk

Het uitgangspunt is de eigen beginsituatie: de deelnemer heeft een droom, wens en vragen ten aanzien van het opzetten van een eigen bedrijf. Wat past bij de deelnemer? Wat is een goede weg voor haar? Waar liggen haar sterke punten? De uitkomst na het volgen van de lessen kan voor elke deelnemer anders zijn. Enkele mogelijke uitkomsten zijn:

- De deelnemer besluit dat het te vroeg is om zelf iets op te starten en gaat eerst werken aan basisvaardigheden.
- De deelnemer wil aan de slag met een eigen bedrijf en gaat op weg naar een volgende stap.
- De deelnemer ziet af van de wens voor eigen bedrijf en wil een baan bij een werkgever gaan zoeken.

Empowerende benadering

Vrouwen die deelnemen aan Voor jezelf? onderzoeken wat hun dromen of vragen zijn ten aanzien van het opzetten van een eigen bedrijf. Het kan zijn dat een vrouw binnenkomt met een gerichte wens tot het opzetten van een bedrijf, maar de lessen afsluit met het besef dat zij hier nog niet aan toe is: zij beheerst de (basis)vaardigheden niet voldoende. Of zij besluit een baan bij een werkgever te gaan zoeken. Een belangrijk deel van de lessen gaat dus over bewustwording van de eigen wensen en kwaliteiten: Wat kan je goed? Wat wil je? Wat heb je daar voor nodig? Kan je dat allemaal? Waar kan je verder werken aan je (basis)vaardigheden.

Het is belangrijk dat de deelnemers goed in dit proces begeleid worden: de vrouwen moeten hun krachten ontdekken, hun 'power'.

De houding die je aanneemt, de manier waarop je met vrouwen in gesprek gaat en de mate waarin je hen motiveert en stimuleert zijn belangrijk voor het empoweren van de vrouw(en). 'Empoweren' vindt voor een deel plaats in de ondersteuning die je geeft en de gesprekken die je voert. Hieronder volgt daarom een korte beschrijving van de belangrijkste (gespreks)vaardigheden en houdingsaspecten om op een empowerende manier te ondersteunen.

1. Oprechte interesse tonen

Een veelgehoorde vraag van vrijwilligers die aan de slag gaan met meer persoonlijke thema's, gerelateerd aan empowerment, is: 'Kan ik dat wel vragen?' Ervaring in de praktijk leert dat veel vragen gesteld kunnen worden als ze maar voortkomen uit

oprechte interesse en goede intenties. Interesse toon je door goede vragen te stellen, écht te luisteren en samen te vatten. Zaken die hieronder beschreven worden.

2. Goede vragen stellen

Het belangrijkste hulpmiddel om in gesprek te gaan over een bepaald thema, is het stellen van vragen. Door vragen te stellen geef je iemand de kans om de eigen gedachten onder woorden te brengen en toon je oprechte interesse.

Door het stellen van *open* vragen nodig je uit om meer te vertellen. Open vragen beginnen bijvoorbeeld met: 'Wat...?', 'Wie...?', 'Welke...?', 'Wanneer...?', 'Waardoor...?', of 'Hoe...?'

Door het stellen van open vragen toon je respect voor de inbreng van de vrouw zelf en voorkom je dat jezelf gaat invullen wat de vrouw bedoelt.

3. Doorvragen

Een krachtige manier om een gesprek gaande te houden, is het zogenaamde doorvragen: vragen stellen die aansluiten bij wat de ander net gezegd heeft en die om verduidelijking van bepaalde zaken vragen. Voorbeelden zijn:

- Wat bedoel je daar precies mee?
- Kan je daar wat meer over vertellen?
- Hoe zou dat er voor jou uitzien?
- Kan je een voorbeeld geven van wat je bedoelt?

4. Écht luisteren en samenvatten

Echt luisteren betekent vooral dat je zelf niets zegt, de ander uit laat praten, geen oordeel uitspreekt en de ander probeert te begrijpen. Je checkt of je de ander juist begrepen hebt door een korte samenvatting in je eigen woorden te geven: 'Klopt het dat...?' of 'Als ik het goed begrijp...'. Vervolgens zet je het gesprek voort door een nieuwe vraag te stellen (doorvragen dus!).

5. Motiveren en stimuleren

Hoe kan je vrouwen motiveren en stimuleren, zodat zij zelfvertrouwen opbouwen en 'in beweging' durven komen? Ook hier speelt jouw houding een belangrijke rol:

- Laat de vrouw zien dat ze iets voor je betekent.
- Deel ook eigen relevante ervaringen en onzekerheden om zo het wederzijds vertrouwen en de gelijkheid te creëren.
- Geef (oprechte) complimenten, vooral gericht op het ontwikkelingsproces en de durf van de vrouw. Bijvoorbeeld: 'Goed dat je deze stap hebt gezet', 'Ik zie dat je meer durft!'
- Neem een positieve en opbouwende houding aan, betuttel niet en oordeel niet.
- Bevestig regelmatig dat de vrouw op de goede weg is. Bijvoorbeeld: 'Je bent op de goede weg, je komt steeds een stapje verder'.
- Toon empathie in je optreden: empathie betekent je inleven in de gevoelens van een ander.

Algemene aanwijzingen voor de lessen

Loop de hele les in een heel rustig tempo door. Controleer steeds of iedereen het aangeboden begrepen heeft. Dit kun je doen door (open) vragen te stellen. Neem de tijd.

Lees teksten rustig voor zodat de deelnemers mee kunnen lezen. Wijs geen beurt toe: het kan zijn dat de deelnemer niet voldoende leesvaardig is of niet voldoende zelfvertrouwen heeft om voor te lezen. Als iemand zich spontaan aanbiedt, kun je de rollen verdelen.

Neem voor elke les ongeveer 2,5 uur.

Hou de tijd in de gaten. Sommige opdrachten duren langer als de groep groot is. Bij kleine groepjes kan het veel sneller gaan. Er zijn immers minder deelnemers die iets vertellen.

Sommige opdrachten worden met de hele groep gedaan. Andere in kleine groepjes of alleen. In deze gids staan aanwijzingen hiervoor.

Sommige opdrachten vragen digitale vaardigheid. Als een deze deelnemer niet voldoende vaardig is, laat deze dan samenwerken met iemand die wel digitaal vaardig is.

Als een deelnemer digitale vaardigheden wil oefenen, kijk dan voor de juiste scholing in de buurt: www.taalzoeker.nl of informeer bij een Taalhuis of Taalpunt in hun buurt.

Je kunt ook doorverwijzen naar het programma 'Klik en Tik', van ETV of naar de website EVA en ik:

- www.oefenen.nl/programma/serie/klik_en_tik
- www.evaenik.nl

In elke les komen de volgende aan de orde:

- Vooruitkijken. In het begin van elke les kijk je met de deelnemers vooruit naar wat je die dag met ze gaat doen.
- Bespreken van de (eventuele) thuisopdracht van de vorige les.
- Aan de slag met de opdrachten van de les.
- Bespreken eventuele thuisopdracht voor de volgende les.
- Bespreken van de woordenlijst.
- Terugkijken. Aan het einde van elke les kijk je met de deelnemers kort terug op wat jullie die dag hebben gedaan. Hierbij bespreek je ook hoe de deelnemers de les hebben ervaren aan de hand van de Terugkijkvraag(vragen).

Icoontjes

In het materiaal voor de deelnemer staan een aantal icoontjes. Deze worden in elke les gebruikt.

Vooruitkijken

In elke les bespreek je aan het begin van de les wat er die les gaat gebeuren.

Terugkijken

In elke les praat je aan het begin van de les over wat de deelnemers de vorige les hebben gedaan. Aan het eind van elke les bespreek je de les na.

Thuisopdracht

Zo nu en dan krijgen de deelnemers een opdracht meer voor thuis. Deze bespreek je voor in de les, de deelnemers gaan en thuis mee aan de slag. In de volgend les bespreek je de opdracht na.

Woordenlijst

Aan het einde van elke les staat een woordenlijst. Moeilijke woorden uit de les staan in deze lijst. Deze woorden zijn in de tekst gemarkeerd met een paars sterretje (*). Bespreek moeilijke woorden met de deelnemers. Er is ook ruimte in de woordenlijst om deze zelf aan te vullen.

Terugkijkvragen

Bij het nabespreken van de les gebruik je ook de terugkijkvragen. Elke les is er een vraag over het thema, de inhoud van de les of hoe de les ervaren is. Daarnaast is er in bijna elke les een vraag over de beheersing van (basis)vaardigheden. Door het invullen van deze vragen krijgt de deelnemer meer inzicht in de beheersing van de basisvaardigheden. Kan ik goed genoeg lezen, schrijven, omgaan met cijfers of de computer om goed een bedrijfje op te zetten? De bedoeling is de deelnemer te stimuleren om te gaan werken aan het verhogen van basisvaardigheden. Het is immers lastig om een eigen bedrijf te beginnen of een baan te zoeken als je bijvoorbeeld nog niet goed genoeg kan lezen of schrijven.

Voorbeeldvraag over het thema van de les: (zie les 1)

Terugkijkvraag

Weet jij al wat voor bedrijfje je zou willen beginnen?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Nee, helemaal nog niet. Ja

Voorbeeldvraag over basisvaardigheden: (zie les 2)

VRAAG 2

Ik kan makkelijk schrijven bij oefening 5.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Nee, helemaal nog niet. Ja

Les 1 Welkom! - voorbereiding

Doel van deze les

De deelnemers:

- raken vertrouwd met elkaar.
- weten wat de cursus inhoudt.
- staan stil bij zichzelf en kunnen zichzelf (globaal) beschrijven.
- weten dat zij kunnen vertrouwen op de beslotenheid van de groep.
- vertrouwen er op dat zij de thuisopdrachten kunnen uitvoeren.

Wat heb je nodig?

- Voldoende lesmappen voor de deelnemers.
- Pennen.
- Gelinieerd papier (A4) voor de deelnemers om aantekeningen te maken.
- Papier om naamkaartjes mee te maken.
- Een bord of grote vellen papier om op te schrijven.
- Stiften voor bord of papier.
- Het 'In je kracht' kaartspel.
- Voorbeeld moodboards (zijn meegestuurd met het materiaal).

Vorbereiding

Kies zelf alvast een van de kaarten van het In je kracht spel uit die bij jou past: welke foto spreekt je aan? Bedenk een kort verhaaltje waarom die kaart bij jou past. Dit als voorbeeld voor de deelnemers die dit ook gaan doen.

Welkom!

Lees de introductietekst langzaam voor. Leg tijdens of na het lezen van de tekst uit dat de deelnemers er ook echt voor henzelf zitten. Het gaat om hun droom en wat zij kunnen en willen (leren). Dat ze wel steun aan elkaar kunnen hebben. Laat deelnemers reageren als zij dat willen. Het gaat er nu ook om een groepsgevoel te krijgen in deze les. Probeer opmerkingen en gesprekjes kort te houden.

Laat de deelnemers een naamkaartje maken.

Hoe zit de cursus in elkaar?

Neem met de deelnemers de eerste drie lessen door. *(Ter informatie aan de testgroep: als alle lessen zijn getest en definitief zijn, komt hier te staan: Neem met de deelnemers de map door)* Ga niet te diep in op elke les. Het is om een globaal beeld te krijgen.

Vertel dat sommige opdrachten alleen worden gemaakt en andere samen.

Icoontjes

Leg uit dat een icoontje een klein tekeningetje is dat aangeeft wat er moet gebeuren.

Bespreek de icoontjes en hun betekenis. Laat de deelnemers verschillende icoontjes zoeken in de lessen.

Thuisopdracht

Laat zien dat er soms een thuisopdracht gegeven wordt. Vertel dat deze opdracht eerst uitgebreid besproken wordt in de les, zodat de deelnemer precies weet wat zij moet doen. Het zijn geen tijdrovende opdrachten.

Woordenlijst

Vertel dat bij alle moeilijke woorden in de les een sterretje staat. Deze woorden zijn terug te vinden in de woordenlijst aan het eind van de les. Zo kunnen moeilijke woorden steeds makkelijk teruggevonden worden. Er is bij elke woordenlijst ruimte om woorden aan te vullen. Laat de woordenlijst van les 1 zien. Vertel dat jullie de moeilijke woorden samen bespreken.

In de les gaan we:

Neem dit lijstje door met de deelnemers en geef overal kort uitleg:

- de thuisopdracht bespreken. *Als er een opdracht voor thuis is bespreken we die samen in de les.*
- lezen en praten over 'een eigen bedrijf'. *In veel lessen komt een stukje tekst voor dat over 'een eigen bedrijf' gaat. Zo'n tekst geeft informatie.*
- praten met elkaar over onze dromen en ideeën. *Zo leren we van elkaar en kunnen we van elkaar leren.*
- opdrachten maken. *Dat doen we alleen of met elkaar.*
- de woordenlijst aanvullen.

Als je alle lessen gevolgd hebt, weet je meer over:

Lees dit voor. Laat deelnemers meelesen.

Ga er niet te veel op in. Dit zijn doelen die tijdens de cursus behaald gaan worden

Les 1 Welkom!

In deze les:

Lees dit voor. Deelnemers kunnen meelesen.
Ga niet in op de inhoud. Dat komt vanzelf als de onderdelen behandeld worden.

Kennis maken

Lees de introductie voor.
Leg de kaarten van het kaartspel met de foto's naar boven op tafel. De deelnemers zitten of staan in een kring. Pak zelf een kaart en vertel iets over jezelf en waarom deze kaart bij jou past.

OPDRACHT 1

Lees de opdracht voor. Laat alle deelnemers een kaart kiezen.
Ze hoeven nog niets te vertellen over de kaart.

OPDRACHT 2

Leg de deelnemers uit dat ze straks elkaar over de kaart gaan vertellen.
Lees de opdracht voor. Bespreek de voorbeeldwoorden en -zinnen zodat iedereen ze begrijpt. Schrijf ze op het bord. Deelnemers kunnen deze eventueel overnemen.

OPDRACHT 3

Lees de opdracht voor.

Degene die aan de beurt is, staat op, laat de kaart zien en vertelt. Per persoon ongeveer één minuut. Ze hoeven nog niet over het idee voor hun bedrijfje te vertellen, het gaat vooral over wie/hoe ze zijn.

Er worden geen vragen gesteld door de deelnemers. Jij als begeleider kan wel sturen en eventueel wat ter verduidelijking vragen.

Afspraken maken

Lees de tekst voor.
Bij het woord 'persoonlijk' staat een sterretje. Bespreek dit woord als nodig. Leg nogmaals uit dat de deelnemers dit woord ook in de woordenlijst kunnen vinden.

OPDRACHT 4

Help de deelnemers door zelf voorbeelden te noemen van afspraken die ze kunnen maken. Bijvoorbeeld: *Niemand hoeft iets te vertellen wat zij niet wil of als je liever niet praat over persoonlijke dingen, hoeft dat ook niet.*

Schrijf de afspraken op bord of papier zodat de deelnemers ze kunnen overnemen.
Bespreek ook het belang van deze afspraken.
Je kunt de afspraken later uitwerken en uitprinten voor de mensen die moeite hebben met schrijven.

Dromen

Lees de tekst voor.

OPDRACHT 5

Leg uit dat er een tekst gelezen gaat worden. Vertel dat de tekst antwoord geeft op deze vragen.

Lees de tekst zelf voor. De deelnemers lezen mee. Als iemand zich spontaan aanbiedt, kun je de rollen verdelen. Wijs geen beurt toe: het kan zijn dat de deelnemer niet voldoende leesvaardig is of niet voldoende zelfvertrouwen heeft om voor te lezen.

De deelnemers kunnen het gesprek zelf ook vinden op de website: www.evaenik.nl/voor-jezelf-les-1. Geef aan dat de website staat vermeld onder de tekst. Je kunt eventueel ook de website laten zien aan de deelnemers. Let op: de oefeningen op de website zijn alleen te doen via een laptop of computer en niet via een telefoon of tablet.

Laat de deelnemers na het lezen de vragen beantwoorden. Maak er een groepsgesprekje van.

Stel vragen als:

- Heb je zelf ook zo'n duidelijk idee?
- Wat is jouw idee?
- Hoe ben jij op dat idee gekomen?

OPDRACHT 6

Lees het gesprek voor.

Leg uit dat 'moodboard' een Engels woord is dat betekent: een plaat waar je een bepaalde sfeer uitdrukt of hoe je je voelt of wil voelen. Of als je wilt laten zien wat je mooi vindt voor in je huis. Je kunt dan bijvoorbeeld plaatjes verzamelen van mooie meubels, stoffen en planten. Die plak je dan op een groot vel papier.

Een moodboard

Lees de tekst.

Laat de voorbeelden van moodboards zien. Er zijn twee moodboards meegeleverd. Een moodboard van Sandra over haar droom om een hondenuitlaatbedrijf te beginnen. Het andere moodboard is van Mandy. Zij heeft een moodboard gemaakt over zichzelf. Dit tweede moodboard is om te laten zien dat je ook een moodboard over andere onderwerpen kan maken. Let op: in de cursus gaan we een moodboard over het eigen bedrijfje maken.

Bespreek de moodboards. Stel vragen als:

- Wat is jouw eerste indruk van dit moodboard?
- Waar denk je dat dit moodboard over gaat?
- Begrijp je wat de maker hiermee bedoelt?

THUISOPDRACHT

Lees de opdracht voor.

Leg uit wat de deelnemers volgende keer mee moeten nemen. Laat ze dit onderstrepen zodat ze het thuis na kunnen lezen. Zeg dat jij voor papier, lijm, scharen en plakband zorgt.

Geef aan dat het gaat om een moodboard over hun droom en dat de plaatjes etc. daar dus bij moeten passen. Benadruk dat ze na moeten denken over hoe hun moodboard eruit moet gaan zien. Stel de deelnemers gerust door te beloven dat je helpt met het maken van het moodboard. Dat ze het voor hun eigen plezier gaan doen.

Kortom: ze moeten zich goed voorbereiden zodat ze meteen aan de slag kunnen gaan tijdens de volgende les.

Wat hebben we deze les gedaan?

Bespreek zin voor zin. Vraag aan de deelnemers steeds of zij nog een vraag of een opmerking hebben. Je kunt er een kort gesprekje van maken of niet meer dan een paar opmerkingen laten maken.

Terugkijkvraag

Bespreek de vraag met de deelnemer. Laat de deelnemer een cirkel om het passende cijfer zetten.

Bespreek na. Stel vragen, bijvoorbeeld: Wat voor bedrijfje? Heb je die droom al lang?

Woordenlijst

Bespreek elk woord en de betekenis. Bespreek de voorbeeldzin. Vraag of iemand nog zo'n voorbeeldzin kan maken. Laat de deelnemers deze zin opschrijven in de woordenlijst.

De volgende les gaan we:

Lees de tekst voor.

Leg nog een keer uit dat het moodboard gemaakt wordt om elkaar te laten zien wat onze droom is. Het moodboard kan ook helpen bij het nadenken over wat jijzelf wil. Het geeft je ideeën.

Vraag wat de deelnemers vonden van de bijeenkomst. Sluit dan de bijeenkomst af.

Les 2 Wat is mijn droom? - voorbereiding

Doel van deze les

De deelnemers:

- denken verder na over hun droom
- maken hun droom zichtbaar (moodboard)
- kunnen vertellen over hun droom
- zijn zich meer bewust van wat nodig is om een bedrijfje te starten

Wat heb je nodig?

- Materialen voor het maken van de moodboards:
 - Grote vellen (stevig) papier (A3 formaat is voldoende)
 - Scharen.
 - Lijm en plakband.
 - Tijdschriften of folders.
 - Dikke en dunne stiften.
 - Lintjes, stickers en andere dingen om de moodboards mee te versieren
- Voorbeeld moodboards.
- Gelineerd papier (A4) voor de deelnemers om aantekeningen te maken.
- Een bord of grote vellen papier om op te schrijven.
- Stiften voor bord of papier.

Vorbereiding

Leg materialen voor het maken van het moodboard klaar. Deelnemers nemen zelf ook materiaal mee, maar je kunt wat extra's neerleggen om te versieren. Wat lintjes, stickertjes. Kortom: alles wat gebruikt kan worden voor het maken van het moodboard.

Algemene aanwijzingen

Geef ruim de tijd om de moodboards te maken, maximaal een half uur.

Neem ook ruim de tijd voor de luistertekst. Deze wordt stukje voor stukje besproken met de deelnemers.

Les 2 Wat is mijn droom?

Wat hebben we de vorige les gedaan?

Leid het gesprek. Neem de onderdelen van de vorige les kort door. Vraag een reactie van de deelnemers, bijvoorbeeld: Wat vond je leuk? Wat vond je moeilijk?

Misschien even de namen van de deelnemers oefenen, zodat iedereen elkaar bij naam kan aanspreken. Eventueel de naamkaartjes weer neerzetten.

In deze les:

Lees dit voor. Deelnemers kunnen meelesen.

Ga niet in op de inhoud. Dat komt vanzelf als de onderdelen behandeld worden.

Een moodboard over jouw droom

Lees de tekst samen met de deelnemers. Laat de voorbeelden van een moodboard zien.

Stel vragen als:

- Wat is een moodboard ook al weer?
- Waar gaan we die voor gebruiken?
- Heb je wat materiaal kunnen vinden?
- Wat heb je gezocht?

Geef aan dat het moodboard zoals het vandaag gemaakt wordt, altijd aangevuld kan worden. Je droom kan veranderen of je krijgt steeds meer ideeën.

OPDRACHT 1

Lees de tekst voor.

Vertel dat ze ongeveer een half uur tijd krijgen en zet de deelnemers aan het werk. Loop rond. Geef zo nodig aanwijzingen of help een beetje als deelnemers te veel twijfelen. Deelnemers mogen elkaar helpen met maken. Geef 10 minuten van te voren aan dat de tijd bijna voorbij is. Hang samen de moodboards zo op dat iedereen ze kan zien. Of laat ze een voor een zien.

OPDRACHT 2

Lees de tekst voor.

Onder jouw leiding vertelt elke deelnemer over het eigen moodboard. Deelnemers mogen vragen aan elkaar stellen, maar houd de tijd in de gaten. Niet meer dan 5 minuten per moodboard.

Stel vragen over wat er te zien is:

- Over het board als geheel.
- Het onderwerp, dus wat voor bedrijfje?
- Over de details.

Hebben deelnemers een voorwerp meegebracht? Laat ook daarover vertellen:

- Waarom dit voorwerp?
- Wat heeft het voor betekenis voor jou?
- Wat heeft het met jouw droom te maken?

OPDRACHT 3

Laat de deelnemers in een kring zitten of staan.

Praat met elkaar over de moodboards.

Hebben zij nu een beeld van elkaars droom?

Je kunt vragen stellen als:

Vind je het een leuk idee? Vind je dat het bij de persoon past?

Denk aan de empowerende benadering: geef de deelnemers complimentjes over hun moodboard.

Een bedrijfje starten. Wat komt daarbij kijken?

Lees de tekst voor.

OPDRACHT 4

Leg uit dat de deelnemers gaan luisteren naar 'De droom van Emine'. Leg uit dat ze een moodboard hebben gemaakt en met elkaar hebben gepraat over hun droom. Maar als je een bedrijfje begint, moet je nog over veel andere dingen goed nadenken en dingen regelen. Emine vertelt over haar droom, wat zij allemaal heeft bedacht en gedaan.

De tekst staat alleen in de vrijwilligershandleiding en niet in de lessen voor de deelnemers.

De tekst is verdeeld in verschillende delen, zoals hieronder aangegeven. Lees de tekst eerst helemaal voor. Lees de tekst daarna per onderdeel. Bespreek bij elk onderdeel de vragen die in jouw tekst staan. Laat deelnemers het onderdeel betrekken op hun eigen idee. Ga er niet diep op in.

De droom van Emine

Ik wist dat ik voor mezelf wilde beginnen.
Eigen baas, de dingen doen zoals ik het zelf wilde.

Mijn kinderen zijn volwassen. Toen ze klein waren vierden we altijd uitgebreid hun verjaardag.
Er werden vriendjes en vriendinnetjes uitgenodigd.
Ik verzon elke keer wat anders. Maar ik wilde altijd wel iets bijzonders doen.
Ik heb veel fantasie en ik ben nogal creatief. De ene keer verzon ik een speurtocht, de volgende keer bakten we met z'n allen taartjes. Weer een andere keer was het een prinsessenfeest.
Ik maakte er steeds een geweldige happening van. Zonder het duur te maken. Ik vond dit vreselijk leuk om te doen.

Een paar ouders van vriendjes van mijn kinderen vroegen mij of ik ze wilde helpen met de organisatie van een kinderfeestje voor hun zoon of dochter.
Ik heb dat gedaan en toen ontstond mijn idee om een kinderfeestje-service te beginnen. Ik had inmiddels heel veel ideeën, heel veel materiaal en een paar meiden (waaronder mijn dochter) die het leuk vonden te helpen.

*Vragen: Is jouw idee ook ontstaan uit een hobby?
Hoe kwam jij op het idee voor jouw bedrijfje?*

Ik kwam er achter dat bij mij in de buurt veel ouders met drukke banen wonen. Zij hebben geen tijd om uitgebreide feestjes te organiseren voor hun jarige kinderen.

Er was wel behoefte aan een service als de mijne.

*Vragen: Emine wist dat er wel behoefte was aan iemand die feestjes kon organiseren.
Hoe is dat bij jouw droom?*

Ik wilde dus mijn eigen bedrijfje beginnen. Maar wel van mij alleen. Zo kon ik er zelf aan verdienen.

Om er echt een 'legaal' bedrijf van te maken moest ik me laten inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Daar ben ik geweest en ze waren heel behulpzaam. Ze legden me uit wat ik allemaal moest doen en regelen.
Ik werd een 'eenmansbedrijf'.

*Vragen: Heb je wel eens nagedacht of jij het alleen wil doen? Of met iemand samen?
Wat is jouw idee?*

Ik moest een zakelijke rekening openen. Speciaal voor mijn bedrijf. Zodat ik alle inkomsten en uitgaven daarop kon zetten. Handig vanwege de belasting.

Mijn boekhouding vond ik wel lastig hoor. Alles bijhouden en opschrijven. Al die bedragen.

Vragen: Met jouw bedrijfje wil je geld verdienen. Dan moet je belasting betalen. Wat moet je dan bijhouden? Lijkt je dat moeilijk?

Een van mijn kamers werd mijn kantoor en opslagruimte. Ik heb veel materiaal voor al die feestjes. Een laptop om mijn administratie bij te houden. Gelukkig heb ik een auto, die staat op naam van de zaak. Ik heb er een leuke reclame voor mijn bedrijf op laten zetten. Dus ik ben herkenbaar als ik op pad ben met mijn autootje. Is toch weer reclame.

Eén van mijn dochters is heel goed in schrijven, Ze helpt me met het maken van folders. Ook zet ze mijn ideeën voor puzzeltochten op papier. Daar maak ik leuke boekjes van die ik dan weer kan verkopen op mijn website.

*Vragen: Er komt dus best wel veel kijken bij het hebben van een bedrijfje. Heb jij ruimte nodig? Heb jij vervoer nodig?
Denk je dat het helpt als je een website zou hebben van jouw bedrijfje?*

Ik moest nog veel leren hoor.

Ik leerde dat 'netwerken' belangrijk is. Zoveel mogelijk met mensen praten, jezelf promoten, noemen ze dat. Steeds vertellen wie je bent en wat je doet. Ook bij het wijkcentrum kennen ze me. Daar mag ik altijd posters ophangen van mijn bedrijf. En bij het kinderdagverblijf en de oude school van mijn kinderen hangen ze ook. Dat helpt wel hoor.

Vragen: Vind je het een goed idee van Emine om reclame te maken? Zij vraagt gewoon of ze haar posters op mag hangen. Wat vind je daarvan?

Ik heb een soort werkplan gemaakt. Een businessplan met een mooi woord. Dat vond ik best moeilijk. Wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat gaat dat kosten? Hoeveel wil je verdienen? Hoe lang duurt het voordat je uit de kosten bent en er geld aan over houdt?

Dat zijn een hoop vragen waar je een antwoord op moet vinden.

Vragen: Een plan maken is belangrijk. Waarom is dat zo belangrijk?

Het gaat wel goed nu. Maar ik denk er over om toch iets meer te gaan doen. Je wordt niet rijk van alleen kinderfeestjes. Ik kan natuurlijk niet heel veel geld vragen voor het organiseren van een feestje. Kinderen zijn duur genoeg.

Ik ben nu in gesprek met de bibliotheek en het zwembad. Ik wil graag met ze samenwerken. We kunnen elkaar helpen. Ik organiseer de feestjes en zij worden zo wat bekender bij de kinderen en hun ouders.

Vragen: Vind je het een goed idee van Emine dat ze gaat uitbreiden? Waarom?

OPDRACHT 5

Leg uit dat we net naar de droom van Emine hebben geluisterd. Emine heeft van alles nodig voor haar bedrijfje.

Lees de opdracht voor. Brainstorm met elkaar over wat je nodig hebt voor een bedrijfje. Schrijf een aantal dingen op het bord die Emine nodig had voor haar bedrijfje en geef hier uitleg bij. Je kunt bijvoorbeeld de volgende dingen opschrijven en uitleggen:

Idee: Om een bedrijfje te starten moet je een idee hebben. Het idee van Emine is om kinderfeestjes te organiseren.

Netwerken: Emine ging met veel mensen praten en vertellen wie ze is en wat ze doet.

Zakelijke rekening: Emine heeft bij de bank een speciale rekening geopend voor haar bedrijfje.

Opslagruimte: Emine had een ruimte nodig om haar spullen te bewaren.

Administratie: Als je een eigen bedrijfje hebt moet je ook de administratie doen.

Wat kunnen de deelnemers zelf nog meer bedenken? Je kan eventueel zelf aanvullende voorbeelden geven. Dit is natuurlijk niet meer dan een eerste opzet.

Wat hebben we in deze les gedaan?

Bespreek zin voor zin. Vraag aan de deelnemers steeds of zij nog een vraag of een opmerking hebben. Je kunt er een kort gesprekje van maken of niet meer dan een paar opmerkingen laten maken.

Terugkijkvragen

Bespreek de onderstaande vragen met de deelnemer. Laat de deelnemer een cirkel om het passende cijfer zetten.

Vraag 1: Het helpt om met anderen over mijn droom te praten.

Bespreek na. Stel vragen, bijvoorbeeld: Hoe helpt het moodboard? Heb je nog nieuwe dingen bedacht over je droom?

Vraag 2: Ik kan makkelijk schrijven bij oefening 5.

Bespreek na. Stel vragen, bijvoorbeeld: Wat ging makkelijk? Wat ging moeilijk? Schrijf je vaak?

Woordenlijst

Bespreek elk woord en de betekenis. Bespreek de voorbeeldzin. Vraag of iemand nog zo'n voorbeeldzin kan maken. Laat de deelnemers deze zin opschrijven in de woordenlijst.

De volgende les gaan we:

Lees de tekst voor.

Verwijs naar het woord 'kwaliteiten': Emine vertelt zij dat veel fantasie heeft en creatief is. Dit zijn kwaliteiten. Daarover gaat de volgende les.

Vraag wat de deelnemers vonden van de bijeenkomst. Sluit dan de bijeenkomst af.